

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2024-145

19.2.2024

If Skadeforsikring NUF

Bygning - innbo (kombinert)

Skade på overvannsledning – dekningsgaranti?

Sikrede fikk vann inn i kjelleren og oppdaget at utvendig overvannsledning hadde kollapset. Sikrede krevde erstatning for vannskader i kjelleren og utbedring av ledningen. Foretaket erkjente ansvar for vannskadene i kjelleren, men fant det ikke sannsynliggjort at skadeomfanget oversteg egenandelen. Foretaket avslo dekning for skade på overvannsledningen og anførte at overvannsledningen ledet dreneringsvann bort fra eiendommen og viste til at denne ledningen ikke var forbundet med bygningen, og derfor ikke omfattet av forsikringen. Sikrede var uenig i vurderingen og anførte at foretaket måtte dekke skadene på ledningen i henhold til egne vilkår og viste til at ledningen var forbundet med bygningen via takrennene. Sikrede viste også til foretakets dekningsgaranti som innebar at det måtte dekke skader som ville vært omfattet av vilkårene hos avgivende foretak. Foretaket var enig i at dekningsgarantien kom til anvendelse, men anførte at sikrede ikke hadde sannsynliggjort at skaden var omfattet av avtalen han hadde hos avgivende foretak. Nemnda kom til at skadene på overvannsledningen verken var dekket over sikredes forsikring i foretaket, eller som følge av dekningsgarantien.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for bygningsskade etter vannlekkasje.

Sikrede oppdaget vann på gulvet i teknisk rom den 5.7.23 og meldte skaden til foretaket.

Bygningen var på det angitte tidspunktet omfattet av "Super" bygningsforsikring som gjaldt fra 10.12.22–9.12.23. Det hitsettes fra aktuelle vilkår:

Dine forsikringer

(...)

Superforsikring

(...)

3. Hva forsikringen omfatter

3.1. Bygning(er) som angitt i forsikringsbeviset

3.1.1. Til bygning medregnes fastmontert utstyr som er vanlig for bygningens formål.

I tillegg omfattes:

- Utvendige ledninger med tilknyttet utstyr frem til spredeledning eller offentlig ledning. Brønn eller borehull dekkes ikke.

4. Hvilke skader dekkes

Forsikringen gjelder fysisk skade på ting inntruffet i forsikringstiden. Utgifter til vedlikehold og forbedringer er unntatt.

Forsikringen gjelder ved:

(...)

4.4. Vann-/gass-/annen væskeskade og rørbrudd

Følgende dekkes:

- Skade som følge av utstrømming av vann, gass og annen væske fra utstyr som ikke er tilknyttet bygningen.
- Bruddskade på bygningens rørledning for gass, vann og annen væske, herunder radiator, varmtvannsbereider eller beholder, oljetank, septiktank, vann- og avløpsspumper, drenskum, fyrkjele og lignende.
- Skade som følge av vann som plutselig trenger inn i bygningen utenfra, gjennom terreng, grunn eller fra overflatevann, i slik mengde at det blir stående synlig vann på gulvet. Vann i oppforet gulvkonstruksjon regnes ikke som frittstående.
- Skade som følge av vann som trenger inn i bygningen utenfra, over terrengnivå. Utbedring av utetthet er ikke dekket.

UNNTATT ER

- Skade på drensledning, infiltrasjonsledning, spredeledning og spredegrøft.
(...)

4.6. Andre plutselige og uforutsette skader enn de som er omhandlet av punktene over

(...)

UNNTATT ER

- Skade på utvendige rør og ledninger, tanker, drenskum.

Avgivende foretak hadde følgende vilkår:

Hva er forsikret?

- (...)
- Utvendige ledninger med tilknyttet utstyr fram til spredeledning eller offentlig ledning

Hvilke skader?

Plutselig og uforutsett skade ved:

- Brannskade og skade som følge av lynnedslag, eksplosjon, nedsoting og elektriske fenomen
- Vannskader
- Lekkasje fra bygningens rørledning, installasjoner og akvarium
- Vann som trenger inn i bygning fra grunnen eller terreng når dette fører til vannspeil
 - Vann som trenger inn gjennom åpning eller utetthet oppstått ved erstatningsmessig bygningsskade
 - Vannskade på tilstøtende rom som følge av utett våtrom
 - Vannskade som følge av vanninntrengning gjennom utett bygning over bakkeplan, men ikke utbedring av selve feilen/mangelen
 - Andre plutselige og uforutsette skader

Dekkes ikke

- Annen skade på drensledning enn brann- og naturskade

Etter befaring den 4.7.23 utarbeidet foretakets sakkyndige K. skaderapport der skaden og årsak ble beskrevet slik:

Type skade ☒ Vannlekkasje

Installasjon H. Vanninnt. utenfra gjennom grunn

Kilde I. Nedbør. Smeltevann. Grunnvann

Årsak J. Drenering

(...)

Hva forårsaket skaden, og hvorfor?

Oppdaget vann på gulv under sikringsskap i teknisk rom kjeller. Forsikringstaker tror det må vær fra inntaksrør strøm under skapet. Mye nedbør siste døgnet er nok årsak til at vann har kommet opp av gulv.

(..)

Skadeomfang

Bløtt i trevirke som sikringsskap står på. Har vært bløtt i betonggulv.

(...)

[bildetekst] vann opp fra betonggulv rundt inntaksrør hovedsstrøm

Foretaket avsto kravet den 5.7.23 og begrunnet avslaget med at skaden skyldtes vanninntrengning gjennom grunnen, og at den aktuelle skaden ikke oversteg avtalt egenandel på kr 8 000. Sikrede

kontaktet foretaket og anførte at skaden skyldtes tett dreneringsledning utenfor eiendommen:

Jeg har idag hatt ett rørinspeksjonsfirma på besøk, og de har funnet ut at vanninntregningen skyldes tett drensledning utenfor min eiendom, altså på kommunal grunn. Dekker dere nå utbedring av sprekk i grunnmuren min, pumpe i min drenskum frem til kommunen har fått fikset problemet samt utgiftene jeg hadde til inspeksjonsfirmaet?

I skademeldingen fra 11.7.23 beskrev sikrede skaden/hendelsen slik:

Når oppdaget du vannskaden? 05.07.2023

Type hendelse lekkasje eller tilstopping i utendørs vann-/avløpsledning

Hvilken type rør er ødelagt? Avløpsrør

Hvilket materiale er røret laget av? Plast

Har det vært gjort utbedrings- eller renovasjonsarbeid der skaden oppstod de siste fem årene? Vet ikke

Beskriv hendelsesforløpet og eventuelt andre utfyllende opplysninger: Den 5. juli oppdaget jeg vann på gulvet i det tekniske rommet mitt og meldte inn skade til dere. Vedkommende som kom på befaring mente at det skyldtes feil i drenering, men siden selve skaden av denne hendelsen var så lav, så lukket dere saken. Jeg bestilte da en rørinspeksjon/oppspyling av drensrørene mine, og på fredag i forrige uke kom det noen å inspiserte disse. De fant ingen feil på mine drensrør, men vi oppdaget at når vannet renner fra meg og over til en kumme hos naboen så er det noe som går galt. Det fyller seg opp med vann i den ene kummen.

De klarte ikke å finne ut nøyaktig hva som var galt med det utstyret de hadde med seg. De tømte kummen for vann, men etter kort tid så fyller det seg opp igjen.

Har du hatt utgifter i forbindelse med bygningsskaden, f.eks. til håndverkere, som du ønsker erstatning for?

Nei

Har hendelsen ført til ødelagt innbo/løse gjenstander som du vil ha erstatning for? Nei

Tilleggsopplysninger: Ingen

Etter rørinspeksjon den 19.7.23 beskrev sakkyndig L. funnene slik:

Orientering

L(...) ble rekvirert for spyling og inspeksjon av overvanns ledning tilhørende [skadestedet]. Formålet med inspeksjonen var å kartlegge hva som er årsak til at vann ikke svelger unna

Spyling og inspeksjonen ble utført fra kum på mark etter drenskum mot ov kum som ligger på nabo tomt.

Stopp på 3.7 meter og med drift på ledning går kamera under vann ble brukt sugebil til å holde nede vann så mye som var mulig.

(...)

Tilstand avløpsledning

Fra 315 kum mot ov kum er rør gamle betongrør som bærer preg av stor slitasje

(...)

3.7 meter fra stakepunkt i 315 kum er det sannsynligvis kollaps da det ikke er mulig å spyle/suge eller inspisere.

(...)

Rør er kollapse fra ov kum opp mot 315 kum.

(..)

Ov kum som ligger på nabo tomt er i dårlig stand. Ser ut til å mangle bunn.

Konklusjon/oppsummering

Sannsynlig kollaps på 3.7 meter og i ov kum.

Anbefaling

- Grave opp ved 3.7 meter.

- Vurdere om hele røret strekket mellom 315 kum og ov kum bør byttes.

(...)

LITT OM RØR OG RØRSYSTEMER

Alle vann og avløpsrør har begrenset levetid. Ifølge SINTEF vil et avløpsrør (om de er montert riktig) ha en teknisk levetid på 25-75 år og en anbefalt brukstid på maksimalt 50 år. Alt etter hvilken tidsperiode anlegget er bygget, hvilket rørmateriale som er benyttet og bruksmønster. Den materialtekniske tilstanden vil forverres med alderen, spesielt på avløpstyper av materiale som betong, støpejern og teglrør.

(...)

Betong

Betongrørene har blitt produsert i lange perioder og med svært variabel kvalitet. Svakheten til betongrørene er at de er svært utsatt for generell slitasje, sprekker og lekkasjer. Finstoffet i betongrørene slipes bort over

tid og rørveggene får en ru og porøs overflate. Når en opplever problemer med eldre avløp for første gang så er det ofte et tegn på at levetiden er i ferd med å løpe ut, og en risikerer økende grad av problemer. Dersom det ikke gjøres noe med så kan en risikere brudd/kollaps i rørledningen.

I e-post til foretaket den 21.7.23 antok sikrede at skaden ikke var omfattet av forsikringen, men anførte at avgivende foretak hadde dekning for skade på utvendige ledninger frem til spredeledning eller offentlig ledning og viste til foretakets "Supergaranti".

Foretaket orienterte den 24.8.23 at deres forsikring ikke dekket skader på overvannsledning og ba sikrede innhente bekreftelse fra avgivende forsikringsforetak om at det ville dekket skaden. Det ba også sikrede dokumentere alder på rørene og om røret var hans, og eventuelt avklare sin andel i røret. I tilknytning til sikredes anførsel om at grave- og asfaltarbeider ved bruddstedet kunne ha vært årsak til skaden, ba foretaket om tidspunkt for når arbeidene ble utført. Foretaket kommenterte avslutningsvis at det utfra fremlagt dokumentasjon ikke kunne se at skade på overvannsledning var omfattet av forsikringen i avgivende foretak.

Sikrede svarte foretaket at alder på rør ikke kunne dokumenteres med faktura, men antok utfra bilder og hukommelse at rørene var skiftet ut på 90-tallet. Videre opplyste sikrede at han var eier av røret, men at naboen hadde tillatelse til å bruke det. Når det gjaldt skadeårsak, orienterte sikrede om at det var uklart om gravearbeidene hadde medført en umiddelbar kollaps eller om kollaps hadde skjedd gradvis, men at vannet kom inn i juni 2023. Når det gjaldt dekning, viste sikrede til at forsikringen i avgivende foretak dekket skade på utvendige rør.

Foretaket opprettholdt at krav om erstatning ikke var tilstrekkelig dokumentert, herunder at alder ikke var avklart. Dersom alder ikke kunne dokumenteres, ville det måtte legges til grunn at ledningen var fra byggeår – 1950–60-tallet. Foretaket anførte videre at sikrede også måtte dokumentere at skaden hadde skjedd i foretakets forsikringstid. Dersom det var felles rør, anmodet foretaket også om at naboen måtte melde kravet til sitt forsikringsforetak. Videre anførte foretaket at hverken sikrede eller foretaket kunne vurdere hvilke dekninger avgivende foretak hadde, og at sikrede eventuelt måtte få dette bekreftet.

Saken ble klaget inn til Finansklagenemnda den 20.9.23.

Sikrede krever erstatning for skader på overvannsledning og vannskader i kjelleren som følge av kollaps i denne ledningen og anfører at foretaket må dekke dette i henhold til sin dekningsgaranti og vilkår fra avgivende forsikringsforetak. Sikrede viser til FSN 2681 og FinKN 2021-274 til støtte for at overvannsledning dekkes av de aktuelle vilkårene.

Sikrede anfører videre at foretaket selv må avklare hva de aktuelle vilkårene dekker og samtidig avklare årsak til skaden og alder på rørene. Sikrede viser også til at naboens bruksrett til røret ikke endrer det faktum at han eier røret. Sikrede viser til FinKN 2020-286 til støtte for at foretaket må dekke utgifter til å finne skadeårsak.

Sikrede anfører også at foretakets egne vilkår må omfatte skadene på røret. Ledningen er knyttet til huset via takvannet og må dermed anses som en del av bygningens rørsystem.

Sikrede anfører videre at det ikke er skade på drensledning, men overvannsledning, og at denne er omfattet av forsikringen i avgivende foretak.

Forsikringsforetaket avviser ansvar etter egne vilkår og anfører at overvannsledningen leder dreneringsvann bort fra eiendommen. Det viser videre til at overvannsledningen ikke er forbundet med bygningen og derfor ikke omfattet av forsikringen.

Når det gjelder dekningsgarantien, anfører foretaket at sikrede ikke har dokumentert at skadene vil være dekket av forsikringen hos avgivende foretak. Foretaket anfører videre at FinKN 2021-274

som sikrede viser til ikke kan tas til inntekt for at skaden vil være omfattet av forsikringen hos avgivende foretak.

Sekretariatets vurdering: Nemndas sekretariat avgjorde saken med delegert avgjørelsesmyndighet, jf. lov om godkjenning av klageorganer for forbrukersaker § 22, jf. pkt. 11 i Finansklagenemndas saksbehandlingsregler. Sikrede fikk ikke medhold:

Saken gjelder krav om erstatning for skade på overvannsledning og skader etter vannlekkasje i kjeller.

Er rørbruddet omfattet av foretakets egne vilkår?

Hva forsikringen omfatter er beskrevet i vilkårenes pkt. 4. Dette er forsikringens farefelt, og dersom den aktuelle skadeårsaken ikke er nevnt i disse punktene, er den ikke omfattet av forsikringen.

Farefeltbeskrivelsen som gjelder for rørbrudd og vannskade, pkt. 4.4, har unntak for "[s]kade på drensledning (...)", kaskopunktet som dekker "andre plutselige skader", pkt. 4.6 har unntak for "[s]kade på utvendige rør og ledninger, tanker, drenskum". Utfra ordlyden gjelder unntakene også de tilfelle der skaden har oppstått plutselig.

Finansklagenemnda har ikke sakkyndig kompetanse på rør og vil derfor måtte legge vekt på sakkyndige uttalelser under vurdering av saken. Det er beskrevet i rapporten fra rørinspeksjonen at:

L. Renovasjon AS ble rekvirert for spyling og inspeksjon av overvanns ledning

(...)

Tilstand avløpsledning

Fra 315 kum mot ov kum er rør gamle betongrør som bærer preg av stor slitasje

(...)

3.7 meter fra stakepunkt i 315 kum er det sannsynligvis kollaps da det ikke er mulig å spyle/suge eller inspisere.

(...)

Rør er kollapse fra ov kum opp mot 315 kum.

(..)

Ov kum som ligger på nabo tomt er i dårlig stand. Ser ut til å mangle bunn.

(...)

Når en opplever problemer med eldre avløp for første gang så er det ofte et tegn på at levetiden er i ferd med å løpe ut, og en risikerer økende grad av problemer. Dersom det ikke gjøres noe med så kan en risikere brudd/kollaps i rørledningen.

Det må utfra denne beskrivelsen legges til grunn at det er brudd på overvannsledning. Overvann er en fellesbetegnelse på drensvann og regnvann fra takflater, veier og plasser, som samles i overvannsledninger. Brudd på denne ledningen forstår vi vil føre til at grunnen mettes med overflatevann og er knyttet til drenering av tomten, og skyldes elde. Det følger også av rapporten at denne ledningen ligger utvendig.

Du har anført at skaden kan skyldes arbeider på parkeringsplassen ved ledningen. Det er ikke lagt ved dokumentasjon som støtter dette synet, men det ville heller ikke endret konklusjonen. Foretaket vil uansett kunne gjøre gjeldende unntakene for "[s]kade på drensledning" og "[s]kade på utvendige rør og ledninger, tanker, drenskum", og være fri for ansvar for rørskaden.

Er rørbruddet omfattet av det avgivende foretakets vilkår

Vi bemerker at det synes å være enighet om at foretaket var bundet av vilkårsgarantien som vises på foretakets webside som "*If Supergaranti*." Vi går derfor ikke nærmere inn på dette.

Til foretakets anførsel om at sikrede må innhente en bekreftelse på dekning fra avgivende forsikringsforetak, bemerker vi at dette ikke følger av ordlyden i garantien. Det står; "[a]lt du trenger å gjøre, er å sende oss forsikringsbeviset og vilkårene fra det forrige forsikringselskapet ditt". Dette innebærer at foretaket selv må gjøre vurderingen av om skaden er omfattet av det vilkårssettet som etter forsikringsavtalen skal legges til grunn for oppgjøret. Det kan ikke pålegge andre foretak å gjøre vurderingen.

Hva denne forsikringen omfatter er beskrevet i vilkårene under overskriften "*Hva dekkes*". Dette punktet gjør unntak for "[a]nnen skade på drensledning enn brann- og naturskade". Utfra ordlyden gjelder også dette unntaket uavhengig av om skaden har oppstått plutselig, og den unntar alle skadetyper foruten brann- og naturskade på drensledninger.

Slik saken er opplyst vil vurdering og konklusjon bli som over. Når det er brudd på drenering som følge av elde vil skaden ikke være omfattet av forsikringen. Det følger av sikker rett at det er sikrede, altså du, som har bevisbyrden for at det foreligger et forsikringstilfelle, jf. blant annet Høyesteretts avgjørelse inntatt i Rt. 2002 s. 1517. Det er derfor du som må sannsynliggjøre at det har oppstått en skade som selskapet svarer for i henhold til vilkårene. Det samme følger av fast og langvarig nemndspraksis. Se f.eks. nemndas avgjørelse i FinKN 2017-310, 2020-90 og 2021-1056.

Vannskaden i kjeller

Til denne bemerker vi at foretaket synes å ha akseptert at vannskaden er omfattet av forsikringen, men at kostnadene til reparasjon ikke overstiger egenandelen på kr 8 000. Vi har ikke mottatt takst på hva denne reparasjonen vil koste, og kan derfor ikke ta stilling til foretakets konklusjon, men bemerker at avgivende foretak hadde en egenandel på kr 6 000. Det er heller tilstrekkelig informasjon i saken til å avgjøre om en lavere egenandel ville medføre krav på utbetaling.

Etter dette har vi kommet til at klagen ikke kan føre frem.

Sikrede klaget avgjørelsen til nemnda, jf. tredje ledd i samme punkt i saksbehandlingsreglene. Det er ikke lagt frem ny dokumentasjon av betydning for nemndas avgjørelse.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om sikrede har krav på erstatning for reparasjon av utvendig rør, og om foretaket har gjort en riktig vurdering av erstatningen.

Nemnda slutter seg enstemmig til sekretariatets konklusjon.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).